

MEKSİKA GÜMRÜK İŞLEMLERİ HAKKINDA NOT MEKSİKO TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ, OCAK 2020

Meksika'nın gümrük mevzuatı ve teknik gereklilikleri oldukça karmaşık olup, ithalat için gerekli olan çok sayıda belgenin hazırlığı ve gerekli izinlerin alınması uzun sürmekte ve Meksika'ya ihracatımızın artırılması açısından tarife dışı engel teşkil etmektedir.

Geçmiş yıllarda Meksika gümrüklerindeki işlemlerin gümrük komisyoncuları tarafından gerçekleştirilmesine ilişkin zorunluluk halihazırda bulunmamakta olup; ithalatçı firmalar tarafından gümrük işlemlerinin yürütülmesi mümkün hale gelmiştir.

Hatalı veya eksik belgelendirme; İspanyolca dilinde etiketlendirme zorunluluğuna uyulmaması; tarım ve gıda ürünlerinin ithalatında bitki sağlığı şartlarına, hayvansal ürünlerin ve kimyasalların ithalatında sağlık sertifikası ve izin şartlarına uyulmaması; ürünün gümrük tarife kodunun veya isminin hatalı beyan edilmesi gibi durumlarda yüksek para cezaları veya Meksika Devleti tarafından mala el koyulması söz konusu olabilmektedir. Anılan işlemlerin tecrübeli ithalatçı firmalar veya gümrük komisyoncuları tarafından daha kolay bir şekilde yürütüldüğü bilinmektedir.

Vergilendirme ve gümrükleme işlemleri için Meksikalı ithalatçıların Hazine ve Kamu Kredileri Bakanlığı Vergi İdare Hizmetleri (SAT)'nde "Resmi İthalatçı Kaydı"nın (*Padrón de Importadores*) bulunması gerekmektedir. İspanyolca dilinde yapılan kayıt işlemi yaklaşık 10 gün sürmekte olup; şahsen başvuru ve elektronik imza ile başvuru yapılabilmektedir. Kayıt işlemi ücretsiz olup, süresiz geçerliliği bulunmaktadır. Silah, patlayıcı veya radyoaktif maddeler gibi hassas ürünlerin ithalatının ise SAT'a ek bir kayıt işlemi neticesinde gerçekleştirilebilmesi mümkündür.

Meksika Ekonomi Bakanlığı tarafından tekstil, hazır giyim, ayakkabı, demir ve çelik sektörlerindeki dış ticaret işlemlerinin kayıt altına alınabilmesi amacıyla aşağıda belirtilen Otomatik İthalat İzni, Spesifik Sektör İthalatçı Kaydı ve Referans Fiyat Uygulaması gibi ilave gereklilikler söz konusu olabilmekte ve anılan sektörlerde ülkemizin de yer aldığı MFN ülkelerinden yapılan ithalatta gümrük tarifeleri belirli aralıklarla yenilenebilmekte, uzatılmakta veya yükseltilebilmektedir.

Diğer taraftan, Meksika Ekonomi Bakanlığının kontrolündeki ikinci el taşıt ve elmas ithalatı ise, Dış Ticaret Genel Müdürlüğü'nden alınacak "Ön İthalat İzni" ile mümkündür.

Otomatik İthalat İzni (*Permiso/Aviso Automático de Importación*): Meksika Ekonomi Bakanlığı tarafından ithalatı kontrol edilen mallar için, ithalatçı firmanın şahsen veya Meksika Dış Ticaret Tek Pencere Sistemi (VUCEM) üzerinden elektronik imzası ile başvurusu üzerine Ekonomi Bakanlığı tarafından düzenlenir. Elektronik başvurularda başvuru sahibine gönderilen ve 5 iş günü geçerliliği bulunan yetkilendirme kodunun 60 takvim günü içerisinde Gümrük Beyannamesi ile birlikte gümrüğe sunulması gerekmektedir.

Spesifik Sektör İthalatçı Kaydı (*Padrón de Importadores de Sectores Específicos*): İthalatçıların SAT'a kaydının yapıldığını gösterir. İthalatçı firma SAT'a şahsen veya SAT web portalı üzerinden elektronik imzası veya şifre ile başvuru yaparak, 1 yıl geçerli olan bu belgeyi 10 gün içinde temin edebilmektedir. Tekstil, hazır giyim, ayakkabı, puro, kimyasal ürünler, radyoaktif ve nükleer ürünler, patlayıcılar ve ilgili maddeler, havai fişekler ve ilgili malzemeler, kimyasal prekursor ve esas kimyasallar, ateşli silahlar, yedek parçaları, aksesuar ve cephaneleri, silah aletleri ve insan yapımı silahlar; diğer silahlar, kanatlı silahlar, aksesuar ve patlatma makineleri ithalatı için gereklidir.

Referans Fiyat Uygulaması: Tekstil ve hazır giyim ürünleri ile ikinci el araçlar gibi otomatik ithalat iznine tabi ürünlerin fiyat değerlemesinde kullanılan minimum tahmini fiyattır. Vergi kaybının/kaçakçılığının engellenmesi amacıyla uygulanır. Gümrük değerlemesi için kullanılabılır, referans niteliğindedir.

İthalatçılar, tahmini bir fiyata tabi olan malları ithal etmek için güvence yatırırken anılan referans fiyatları baz alır.

İthalat işleminin gerçekleştirilmesi aşamasında en önemli belge olan “İthalat İzni”nin (*Pedimento de Importación*), Meksikalı kurumlara malın ithalatı ile ilgili tüm vergilerin ödendiğini gösteren “Gümrük İzni” (*Pedimento Aduanal*), İspanyolca dilinde Ticari Fatura (*Factura Comercial*), Konşimento (*Conocimiento de Embarque*), Paketleme Listesi (*Lista de Empaque*), Menşe Belgesi (*Certificado de Origen*) ile birlikte gümrüklere lisanslı bir gümrük komisyoncusu veya ithalatçı tarafından sunulması gerekmekte, bahse konu belgeler ve ürün türüne göre talep edilebilecek diğer izin ve belgeler ile malın ithal edilmesi mümkün olmaktadır.

İthalat izni ve gerekli belgelerin temini Meksikalı ithalatçının sorumluluğunda olmakla birlikte; firmalarımızın anılan izinlerin gerekli süre içerisinde temin edildiğinin ithalatçı firmadan teyidinin akabinde malın nakliyesini gerçekleştirmesi ve herhangi bir sorun yaşanması durumunda tecrübeli bir gümrük komisyoncusundan destek alınması tavsiye edilmektedir. İthalat işlemine verilecek onayın ülkenin gümrük kural ve düzenlemeleri kapsamında gümrük idarelerinin değerlendirmesine bağlı olduğu unutulmamalıdır.

Gümrük İşlemleri

Nakliyesi deniz yolu ile yapılan mallar için Deniz Taşımacılığı Beyannamesi’nin kargonun limana indirilmesinden en az 24 saat önce ve kargoya ait bilginin malın gemiye yüklenip limandan hareket etmesini takip eden 24 saat içerisinde gümrük idaresine sunulması gerekmektedir.

Hava yolu taşımacılığında ise Hava Taşımacılığı Beyannamesi’nin Hava Nakliye Konşimentolarının malın son havalimanından hareketi öncesinde veya Meksika havalimanlarına varıştan en az 4 saat önce sunulması gerekmektedir.

Gümrük işlemleri genel olarak elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. Gümrükleme ile ilgili evrakların Vergi İdare Hizmetleri (SAT) web portalı, Entegre Otomatik Gümrük Sistemi (SAAI-WEB) veya Meksika Dış Ticaret Tek Pencere Sistemi (VUCEM) üzerinden beyanı mümkündür.

Gümrük işlemlerini gümrük acentesi olmadan kendisi takip etmek isteyen firmalar SAT’a yetki numarası için başvuru yapmalı, bildirimleri alabilmek için bir adres beyan etmeli ve elektronik imzaya veya dijital mührü sahip olmalı ve SAT’tan temin edilebilen Vergilendirilebilir Değer Beyanı’nın asıl nüshasına sahip olmalıdır.

Belgelendirme işlemleri tamamlandıktan ve ilgili başvurular yapıldıktan sonra malın gümrükten hemen çekilebileceği veya belge kontrolü/fiziki kontrol şartıyla çekilebileceğine otomatik seçim mekanizması ile karar verilmektedir. Ancak söz konusu otomatik seçim mekanizmasının sonucu ne olursa olsun, gümrük idarelerinin belge kontrolü veya fiziki kontrol yapma hakkı saklıdır.

Radyoaktif ve nükleer ürünler, kimyasal prekürsör, puro ve diğer tütün mamulleri, ayakkabı ve alkollü içecekler gibi bazı ürünlerin ithalatı ve depolanmasının, yalnızca SAT tarafından belirlenen gümrük idareleri tarafından yapılması mümkündür. Ancak verimliliğin sağlanması, sürecin hızlandırılması veya ürünün niteliği ve miktarına göre SAT belirlenen gümrük idareleri haricindeki idareleri de yetkilendirebilmektedir. Yüksek hacimli kargolar için Gümrük Beyannamesinin yanında Çeki Listesi’nin sunulması gereklidir.

Malın limana varması sonrasında gümrük işlemlerinin hemen tamamlanamaması durumunda, malların gümrük depolarında Gümrük Kanunu’na göre azami 2 aya kadar geçici olarak depolanması mümkün olup, anılan sürelerin geçmesi malın Federal Hazine lehine terkinin ilan edilmesi ile sonuçlanmaktadır.

Bu kapsamda, Gümrük Kanunu'nun 29'uncu maddesinde belirtilen depolama süresinin geçmesi durumunda, gümrük idaresi mal sahibini taşıma belgesinde belirtilen adres üzerinden bilgilendirmekte; vergilerin ödenmesi, malların depodan çekilmesi ve ithalat işlemlerinin tamamlanması için 15 gün ek süre vermektedir. Verilen ek süre içerisinde de söz konusu işlemler tamamlanmadığı takdirde, malın mülkiyetinin Federal Hazine'ye geçmesinin mal sahibi tarafından kabul edildiği şeklinde değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, gümrük antreposunda patlayıcı, tutuşabilir veya radyoaktif maddeler ile canlı hayvanlar ve bozulabilir mallar için azami depolama süresi 3 gündür. Bu süre, gümrük idaresinin depolama koşulları elverişli ise petrol ürünleri haricinde 45 güne kadar uzatılabilmektedir. Geçici olarak depolanan mallar muhafaza, sergi, etiketleme, paketlenme, muayene ve numune alınması (numuneler için gerekli vergi ödendikten sonra) süreçlerinden geçmektedir. Ayrıca belgelerin ve gümrük değerinin kanıtlanması amacıyla bazı ticari mallar rastlantısal olarak muayeneye tabi tutulabilmektedir.

İthalatı Yasak Mallar

Canlı balık türleri, tüm deniz memelileri, primat türleri, "*psittacidae*" familyasından türler ve bunlardan elde edilen ürünler ile kenevir, haşhaş tohumu, doğal ve kimyasal ilaç ve preparatlarının Meksika'ya ithalatı yasaktır. Bunun yanı sıra, Meksika Resmi Standartları (NOM) kapsamında standart gerekliliklerine uymayan ürünlerin ve ayrıca yeniden kullanım veya geri dönüşüm amaçları haricinde ithal edilmek istenen tehlikeli atıkların ithalatı da yasaklanabilmektedir.

Yetkili Ekonomik Operatör

Dış ticarete tedarik zinciri kontrolü işlemlerinin hızlandırılması amacıyla, Yetkili Ekonomik Operatör (*Operador Económico Autorizado*) statüsüne haiz Meksikalı firmalar tarafından gümrük işlemleri daha hızlı ve daha az belge kontrolü ile gerçekleştirilebilmektedir. Örneğin firma envanter kontrol sisteminde güncel bilgi ve kayda sahip ise Gümrük Beyannamesi, fatura ve diğer belgelerdeki seri numaralarını belirtmeye gerek kalmadan ithalat işlemini gerçekleştirebilmektedir. Ayrıca gümrük idaresi tarafından söz konusu firmaya ait fazla veya beyan edilmemiş mal tespit edildiği durumlarda anılan şirkete malın gümrükten çekilebilmesini teminen, Gümrük Beyannamesini sunması ve gerekli cezayı ödemesi için 10 günlük ek süre verilmektedir.

Söz konusu statünün karşılıklı olarak tanınması için Meksika Devleti, Kanada, İsrail, Güney Kore, ABD ve Pasifik İttifakı ülkeleri ile anlaşmalar imzalamıştır.

Geçici İthalat

Malların fuarda sergilenmesi, ticari numune veya profesyonel ekipman olarak geçici süreli ithal edilmesi ATA Karnesi ile mümkündür. Bu durumda Meksika Şehri Ticaret, Hizmetler ve Turizm Odası (*Cámara Nacional de Comercio, Servicios y Turismo de la Ciudad de México*) internet sayfasında yer alan ATA Karnesi Kayıt Sistemi (*Sistema de Registro de Cuadernos A.T.A.*) aracılığıyla gümrük idaresine ATA Karnesi ile ithalat yapılacağına dair gerekli bildirimin firma tarafından önceden yapılması gerekmektedir. Geçici ithalat kapsamındaki sıvı, gaz ve toz halindeki numunelerin nakliyesinin gümrük acentesi aracılığıyla yapılması gerekmektedir.

Meksika'ya İhracat Yapan Firmalarımız Tarafından Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Genel Değerlendirme

Muhtelif firmalarımız tarafından Müşavirliğimize intikal ettirilen sorunlardan en önemlisi, ithalatçı firmanın ithalat işlemleri için gerekli olan başvuruları önceden yaparak gümrük idaresine sunulması zorunlu olan belge ve izinleri temin edememesinden veya ithalatçı firmanın ödeme gücünü kaybetmesi nedeniyle mal bedelini ve ithalat işleminden doğan vergileri ödeyemez hale gelmesinden kaynaklanan

şekilde, Gümrük Kanunu'nda belirtilen 60 günlük yasal süre (ve bazı durumlarda verilen ek 10-15 günlük süreler) içerisinde gümrük işlemlerini tamamlayamaması ve firmalarımızın ihraç ettiği malların gümrük antrepolarında yasal sürenin üzerinde beklemesi durumunun ortaya çıkması neticesinde Meksika makamlarının mala el koyması ve malın mülkiyetinin Federal Hazine'ye geçmesi ile yaşanan maddi kayıplardır.

SAT tarafından verilen karara itiraz edilmesi ve itirazın olumsuz sonuçlanması durumunda hukuki yollara başvurulması imkanı mevcut olmakla birlikte, Meksika'da avukatlık ücretlerinin yüksek maliyetli olması ve dava sürecinin en az 1-2 yıl sürmesi firmalarımızı bu aşamada caydıran bir etmen olmaktadır. İtiraz yapılmaması durumunda mallar açık arttırma usulü ile satışa çıkarılmakta, ihale işlemi fiziki veya elektronik ortamda gerçekleştirilebilmekte, Meksikalı ve Türk firmaların her ikisi de ihaleye katılabilmektedir.

Mala el koyulması sonucu ile karşılaşılması için SAT bünyesinde yer alan Genel Gümrük İdaresi (*Administración General de Aduanas*) yetkilisi ile yapılan görüşmede, yasal süre içerisinde gümrükten çekilemeyen malların ürünün menşe ülkesine geri gönderilmesinin tavsiye edildiği bilgisi edinilmiştir.

Meksika gümrüklerinde firmalarımız tarafından karşılaşılan bir diğer sorun, ithalatçı firmanın ürünün teknik özellikleri hakkında ilave bilgi talep etmesi üzerine gönderilen belgede ürün isminin hatalı yazılmasından dolayı malın gümrükte bekletilmesidir. Ayrıca bir firmamızın ticari numune amaçlı olarak Meksika'ya gümrük acentesi aracılığıyla değil yolcu beraberinde getirdiği sıvı kimyasal ürünlere gümrükte el koyulmuştur.

Yukarıda kısaca özetlenmeye çalışılan gümrük düzenlemeleri ve uygulamalarından kaynaklı olarak ilerleyen dönemde firmalarımızın karşılaşılabilecekleri sorunların önüne geçilmesini teminen, Meksika'ya ihracat gerçekleştirmek isteyen veya halihazırda gerçekleştiren firmalarımızın söz konusu işlemler hakkında bilgi edinmelerinin, sözleşme ve teyitli akreditif ile çalışmalarının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.